

TUVA-lukioyhteistyö

Opoboost-hankkeen
kokoama tietopaketti
Helsingissä toteutettavasta
TUVA-lukioyhteistyöstä
kaupungin lukioiden ja Stadin
ammatti- ja aikuisopiston
välillä.

Helsinki

Sisällys

1	TUVA-lukioyhteistyön kehittäminen	3
2	Perustukset	5
	2.1 TUVA:n valtakunnalliset perusteet ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston toteutussuunnitelma.....	6
	2.2 TUVA-lukioyhteistyön rakenne.....	8
3	Lukioon ohjaus ja opiskelu lukiossa.....	10
	3.1 Lukioon lähettävä opinto-ohjaaja.....	11
	3.2 Lukioon ohjaus.....	14
	3.3 Lukio-opintojen suorittaminen TUVA:ssa.....	16
4	Ohjauksen tueksi	17
	4.1 Starttiopintojakso	17
	4.2 Vuosikello	20
	4.3 TUVA-lukioyhteistyötarjotin Wilmassa.....	24
	4.4 Palaute.....	26

1 TUVAlukioyhteistyön kehittäminen

Opoboost-hanke on osa Opetushallituksen rahoittamaa lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelmaa sekä opinto-ohjauksen kehittämisohjelmaa. Tämä tietopaketti on kuvaus hankkeessa lukuvuonna 2022–2023 tehdystä TUVAlkoulutuksen eli tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen ja Helsingin kaupungin lukiokoulutuksen yhteisestä kehittämistyöstä. Sujuva siirtyminen perusasteen opinnoista toisen asteen opintoihin tapahtuu yhä useammalla oppijalla TUVAlopintojen kautta. Saavutettavan ja laadukkaan opinpolun rakentamisessa TUVAlopintojen monipuolisten sisältöjen kehittäminen yhteistyössä toisen asteen koulutuksen eri toimijoiden kanssa on keskeistä.

Helsingin kaupungin järjestämä TUVAlkoulutus on sijoitettu hallinnollisesti Stadin ammatti- ja aikuisopiston (Stadin AO) alaisuuteen. TUVAlopinnoissa moni opiskelija on kiinnostunut juuri lukio-opintoihin tutustumisesta, ja moni heistä myös tähtää lukio-opintoihin TUVAlopintojen jälkeen. Helsingissä TUVAlyhteistyössä ovat mukana kaikki kaupungin suomenkieliset lukiot, joita on yhteensä 12. Stadin AO:n oppivelvollisten TUVAlkoulutusta järjestetään viidessä eri toimipaikassa eri puolilla kaupunkia.

Tietopaketin aluksi **luvussa 2** avataan lyhyesti TUVAlkoulutuksen Helsingin paikallisen toteutussuunnitelman perusteita. TUVAlkoulutus on uusi, aiemmat nivelvaiheen koulutukset (perusopetuksen lisäopetus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus VALMA ja lukiokoulutukseen valmistava koulutus LUVAl) korvaava koulutus, jonka toteutus alkoi elokuussa 2022. Luvussa kuvataan myös TUVAlukioyhteistyön klusterimalli, jolle lukioiden ja TUVAltoimipaikkojen välinen yhteistyö perustuu.

Luvussa 3 keskitytään puolestaan TUVA-lukioyhteistyössä keskiössä oleviin opinto-ohjauksen kysymyksiin. Opoboost-hankkeessa on kehitetty täysin uusi opinto-ohjauksen tehtävä, lukioon lähettävä opinto-ohjaaja, joita on hankekaudella ollut kaksi. Hallinnollisesti lukioon lähettävät opinto-ohjaajat ovat Stadin AO:ssa ja tekevät tiivistä yhteistyötä lukuioiden kanssa klusterimallin mukaisesti. Opinto-ohjaajien tehtäväkenttä on laaja ja myös yhä kehittyvä. Luvun toisessa osassa tarkastellaan lukioon tutustumisjaksolle lähtevän TUVA-oppijan ohjausta prosessina: miten ohjaus etenee ja kuka vastaa siitä kussakin vaiheessa. Ohjausprosessista on tehty mallinuksia, joita tässä luvussa avataan.

Lukioon lähettävät opinto-ohjaajat ovat hankekauden aikana kehittäneet lukuisia työkaluja TUVA-oppijan ohjauksen ja TUVA-opintovuoden suunnittelun tueksi. Näitä hyödyllisiä ohjauksen apuvälineitä esitellään **luvussa 4**. Ennen tutustumisjaksoa lukion ja mahdollisia lukio-opintoja jokainen TUVA:lainen osallistuu niin sanotulle starttiopintojaksolle. TUVA-lukioyhteistyötä varten on rakennettu myös vuosikello, jonka avulla TUVA-oppijan ohjausta voidaan suunnitella pitkäjänteisesti. Wilmaan luotu tarjotin lukuioiden TUVA-oppijoille tarjolla olevista opintojaksoista on myös helpottanut suunnittelua ja ohjausta. Tätä on kokeiltu yhdessä TUVA-toimipaikassa. Luvun lopuksi esitellään myös toiminnan arviointia ja opiskelijapalautteen keräämistä.

Toivottavasti viihdyt tämän tietopaketin parissa ja löydät Helsingin mallista ideoita TUVA-lukioyhteistyön toteuttamiseen. Oppaan ovat koonneet Opoboostin projektipäällikkö Henna Mielonen ja lukioon lähettävät opinto-ohjaajat Pia Karaspuro ja Leena Koskivirta.

2 Perustukset

TUVA:n valtakunnalliset perusteet sisältävät osan 5.5 *Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen (1–30 viikkoa)*, joka mahdollistaa lukio-opintojen sisällyttämisen opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. TUVA:ssa suoritettavien lukiojaksojen toteutus rakentuu TUVA:n valtakunnallisten perusteiden ja Stadin AO:n TUVA:n toteutussuunnitelman mukaisesti.

Kuvio 1. Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen TUVA:n perusteissa

2.1 TUVA:n valtakunnalliset perusteet ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston toteutussuunnitelma

TUVA:n valtakunnallisten perusteiden mukaisesti lukio-opintoihin valmentava koulutus sisältää lukiokoulutukseen valmentavaa koulutusta ja lukio-opintoja. Opiskelija saa lukio-opintoja suorittaessaan tukea opiskelutaitojen ja -valmiuksien kehittämiseen osana TUVA-koulutusta. Opiskelukielen taitoja vahvistetaan kaikilla osa-alueilla.

Opiskelijan on mahdollista suorittaa lukion pakollisia ja valinnaisia opintojaksoja.

TUVA-opiskelijoille tarjotaan ensisijaisesti lukion pakollisia opintojaksoja. Pääpaino on lukuaineissa, kuten kieliopinnoissa, matematiikassa ja reaaliaineissa. Opintojaksovalinnat tehdään opiskelijan toivomusten sekä HOKS-suunnitelman mukaisesti.

Lukio-opintoihin osallistumisen yhtenä tavoitteena TUVA:ssa on, että opiskelija saavuttaa lukio-opiskelussa tarvittavat, riittävät tiedot ja taidot. Toisena keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija tutustuu lukiokoulutukseen ja sen vaatimuksiin, jotta hän kykenee arvioimaan, sopivatko lukio-opinnot hänelle ja millaiselle koulutuspolulle hän suuntautuu TUVA:n jälkeen.

Koulutuksen osa katsotaan hyväksytyksi TUVA-opintojen arvioinnissa, kun opiskelija on saavuttanut hänelle henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Lukiokoulutuksessa suoritettujen opintojen arvioinnissa noudatetaan lukiokoulutuksen lainsäädäntöä ja opetussuunnitelman perusteita.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston TUVA-toteutussuunnitelman mukaisesti lukio-opinnoista kiinnostunut TUVA-opiskelija suorittaa

starttiopintojakson ennen lukio-opintojen aloittamista. Starttiopintojakso sisältää perustiedot lukiosta, lukiossa tarvittavien digitaitojen harjoittelua sekä opiskelutekniikoiden ja oppimaan oppimisen taitojen vahvistamista. Koulutuksen osa sisältää myös opintoja, jotka kehittävät lukio-opinnoissa tarvittavaa suomen kielen ja lukion oppiaineisiin liittyvien tiedonalojen kielten osaamista.

2.2 TUVA-lukioyhteistyön rakenne

Stadin ammattiopiston TUVA-toimipaikat ja yhteistyölukiot

Stadin ammattiopisto koostuu viidestä kampuksesta, joihin kuuluu useita toimipaikkoja.

TUVA-koulutus on sijoitettu toimipaikoittain pääsääntöisesti sen mukaan, tarjotaanko koulutusta ensisijaisesti oppivelvollisille vai ei-oppivelvollisille.

Kullakin toimipaikalla on tietyt yhteistyölukiot, joissa TUVA-opiskelija suorittavat lukio-opintoja. Oppivelvollisten TUVA-opiskelijoiden kampukset ja toimipaikat ovat

Kampus 2: Ilkantie toimipaikka

Mäkelänrinteen lukio, Ressun lukio, Sibelius-lukio

Kampus 3: Kullervonkadun toimipaikka

Etu-Töölön lukio, Helsingin luonnontiedelukio

Kampus 4: Abraham Wetterin tien ja Vilppulantien toimipaikat

Helsingin kielilukio, Helsingin medialukio, Vuosaaren lukio

Kampus 5: Hattulantien toimipaikka

Alppilan lukio, Helsingin kuvataidelukio, Kallion lukio

Oppivelvolliset TUVA-opiskelijat voivat suorittaa lukio-opintoja tarvittaessa myös Konepajan lukiossa ja aikuislukiossa. Ei-oppivelvolliset

TUVA-opiskelijat suorittavat lukio-opintoja Konepajan lukiossa ja aikuislukiossa.

Tässä julkaisussa esitellään oppivelvollisten TUVA-laisten lukio-opintojen toteuttamistapaa Stadin AO:ssa.

3 Lukioon ohjaus ja opiskelu lukiossa

TUVA:n lukioon ohjauksen kantavat periaatteet

Ensimmäinen on TUVA:n opetussuunnitelman **joustavuus**. Tämä mahdollistaa opiskelijalle tutustumisen eri ammatteihin ja lukioon sekä tilaisuuden kasvaa ja kypsyttellä rauhassa ajatusta toiselle asteelle siirtymisestä.

Toinen tärkeä periaate on **opiskelun ja ohjauksen perustana toimiva opiskelijan dynaaminen HOKS**. Tämä takaa, että kaikki vaihtoehdot ovat nuorelle auki koko TUVA-vuoden ajan. HOKS vahvistaa myös opiskelijan tunnetta autonomiasta ja auttaa häntä kasvamaan omista päätöksistään vastuuta ottavaksi nuoreksi aikuiseksi.

Kolmanneksi **lukio-opinnot ja TUVA-opinnot nivoutuvat yhteen** saumattomasti, kun TUVA:n rakenteet joustavat ja mahdollistavat perusopetuksen päättötodistuksen arvosanojen korottamisen lukio-opintojen rinnalla.

Neljäs ja arvokkain periaate on se, että **mahdollisuus kokeilla ja suorittaa lukio-opintoja on kaikilla TUVA-opiskelijoilla**. Opinnot aloitetaan yksilöllisesti lukion 2.–5. periodissa, ja niitä on mahdollista suorittaa jokaisessa periodissa.

3.1 Lukioon lähettävä opinto-ohjaaja

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan TUVU-suunnittelussa haluttiin panostaa uuteen lukio-opinnot kaikille mahdollista-vaan tutkinnon osaan perustamalla kaksi lukioon lähettävän opinto-ohjaajan tehtävää kehittämään lukioyhteistyötä. Tällä haluttiin varmistaa opiskelijoille heidän tarvitsemansa riittävä ohjaus sekä opintojen ajantasainen seuranta ennen lukio-opintoja, niiden aikana ja niiden jälkeen.

Lukioon lähettävä opinto-ohjaaja toimii yhdyshenkilönä Stadin AO:n ja yhteistyölukioiden välillä ja kykenee tässä roolissa kehittämään toimintaa sekä ehdottamaan ratkaisuja eteen tuleviin ongelmakohtiin niin opiskelijoiden kuin oppilaitostenkin näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla. Hänen on mahdollista ottaa huomioon myös TUVU-toimipaikkojen ja lukioiden henkilöstön toiveet ja tarpeet. Hän kannustaa ja ohjaa TUVU-opiskelijaa sekä lukio-opintojen suorittamisessa että jatko-opiskelupaikan pohtimisessa.

Lukioon lähettävän opinto-ohjaajan tehtäviin kuuluu useita osa-alueita (kuvio 1). Syyslukukauden alussa hän kokoaa yhteistyölukioiden alustavan tarjonnan. Tämä mahdollistaa keskustelun TUVU-vuoden tarjoamista mahdollisuuksista heti opintojen alkuvaiheessa. Näin mahdollistuu opiskelijan opintojen suunnittelu pidemmällä aikajänteellä heti ensimmäisessä ohjauskeskustelussa.

Opinto-ohjaus on sekä opiskelijan lukiokokeilun että hänen jatko-opintojensa suunnittelemisen näkökulmasta lukioon lähettävän opinto-ohjaajan keskeinen tehtävä. Opinto-ohjauksen eräänä tärkeimmistä tavoitteista on lukujärjestyksen tekemisen ja ajankäytön harjoittelu lukio-opinnot aloittavien kanssa. Lukioon lähettävä opinto-ohjaaja käy

niin yksilöohjaus- kuin pienryhmäohjauskeskusteluita sekä järjestää ryhmämuotoista ohjausta tiettyjen teemojen mukaisesti.

Kuvio 2. Lukioon lähettävän opinto ohjaajan työnkuva

Tämän lisäksi opiskelijan kannalta tärkeimmät ohjauksen osa-alueet ovat lukio-opintoihin liittyvä organisointi sekä lukion digitaalisiin ympäristöihin tutustuminen. Digitaalisista ympäristöistä tutustutaan mm. Abittiin sekä sähköisiin oppimisympäristöihin. Opintojen organisointiin liittyy monia tehtäviä lukioiden tarjonnan kokoamisesta palautteen keräämiseen. TUVAlukioyhteistyötä on kehitetty ja kehitetään edelleen opiskelijoiden ja lukion aineenopettajien kommenttien perusteella jatkuvan parantamisen periaatteella yhteistyössä TUVA-opettajien sekä lukioiden opinto-ohjaajien kanssa.

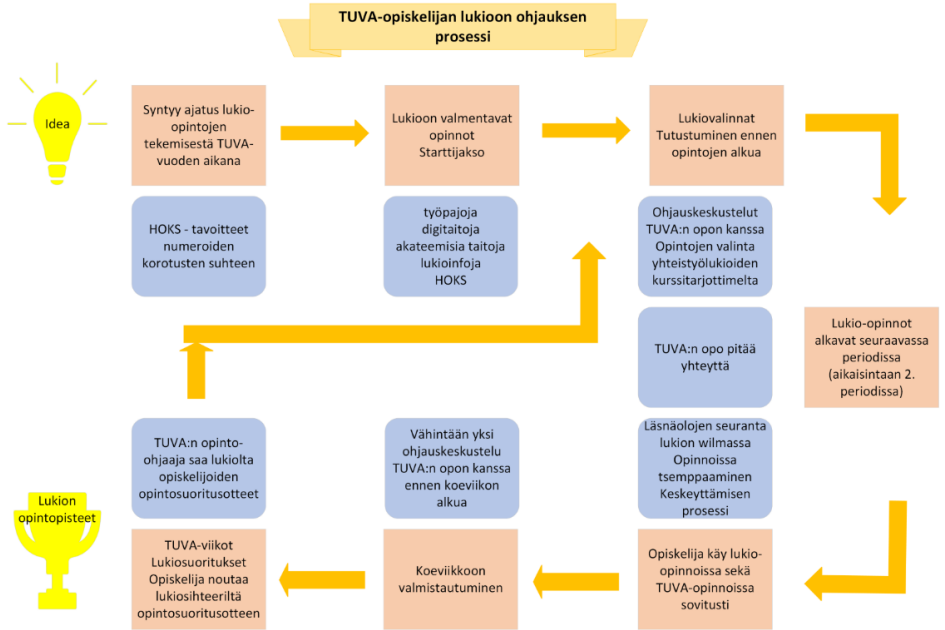
Kehittämistyöhön liittyy palautteiden keräämistä, saadun palautteen käsittelyä sekä niistä tiedottamista niin oppilaitoksen johdolle kuin

opetuksen järjestäjälle. Lukioon lähettävät opinto-ohjaajat keräävät tilastoja mm. lukio-opintojaksoja suorittaneiden lukumääristä, opintojaksoilla suoritetuista aineista, lukiossa suoritetuista opintopisteistä sekä lukio-opinnot keskeyttäneiden opiskelijoiden määrästä.

TUVA-koulutuksen toimijoiden ja lukion välinen tiedonkulku ja yhteistyö ovat ehdoton edellytys tässä julkaisussa kuvatulle toiminnalle. Koska opiskelijat voivat osoittaa perusopetuksen päättöarvosanojen korottamiseksi tarvittavaa osaamistaan myös lukio-opinnoissa, on lukion tarjonnasta tärkeää käydä vuoropuhelua TUVA-opettajien kanssa. Tavoitteena on, että opiskelijan on mahdollista hyödyntää lukio-opintojaan korottaessaan perusopetuksen päättöarvosanoja. Tietoa lukio-opinnosta ja niiden aloittamisesta sekä sujumisesta välitetään opettajien ja opiskelijoiden lisäksi koteihin.

Onnistuakseen kehittämistyö vaatii yhteistyön suunnittelua ja siihen liittyviä kokouksia. Tärkeimpiä näistä ovat lukioiden opinto-ohjaajien tapaamiset sekä TUVA-toimipaikkojen tiimikokouksiin osallistuminen. Lukioiden opinto-ohjaajien kanssa käydään läpi tarjontaa, palautteita ja kehittämisideoista sekä pohditaan opiskelijoiden opintoihin kiinnittymisen tukemiseen liittyviä kysymyksiä sekä sovitaan käytännön asioista. Muista yhteistyötapaamisista mainittakoon kokoukset pääkaupunkiseudun TUVA:aa järjestävien oppilaitosten TUVA-opinto-ohjaajien kanssa muutaman kerran vuodessa kokemusten, kuulumisten ja kehittämisideoiden jakamiseksi.

3.2 Lukioon ohjaus

Kuvio 3. Lukioon ohjauksen prosessi opiskelijan ja opinto-ohjaajan näkökulmista.

Lukio-opinnot ovat kaikkien TUVU-opiskelijoiden saavutettavissa. Helsingin kaupunki ei ole asettanut lukiota kokeilemaan haluaville reunaehtoja esimerkiksi perusopetuksen päättötodistuksen arvosanojen keskiarvon suhteen. On katsottu, että jokaiselle TUVU-opiskelijalla tulee olla mahdollisuus kokeilla lukio-opintoja ja kokea niihin osallistuminen aidossa ympäristössä yhdessä lukio-opiskelijoiden kanssa. Opiskelija saa kannettavan tietokoneen käyttöönsä TUVU-koulutuksesta ja digitaalisten oppimateriaalien lisenssit lukioista.

Lukioon ohjaus (kuvio 3) alkaa omaopettajan ja opiskelijan opintojen alussa käymästä opintojen henkilökohtaistamiskeskustelussa (HOKS). Kun opiskelija ilmaisee kiinnostuksensa TUVAn aikana tehtäviin lukio-opintoihin, omaopettaja ilmoittaa opiskelijan lukioon lähettävälle opinto-ohjaajalle. Opinto-ohjaaja keskustelee opiskelijan kanssa tämän toiveista ja tavoitteista sekä kertoo tarjolla olevista vaihtoehdoista ja mahdollisuuksista. Omaopettaja ja opiskelija tekevät yhdessä suunnitelman lukio-opintojen nivomisesta TUVAn opintoihin. Lukioon lähettävä opinto-ohjaaja koordinoi yhdessä yhteistyölukeiden kanssa lukio-opintojen yleisesittelyn TUVAn toimipaikassa.

Lukioon lähettävä opinto-ohjaaja käy ohjauskeskustelun opiskelijan kanssa ja ilmoittaa hänet toivomaansa lukioon valitsemilleen opintojaksoille lukion Wilmassa olevalta TUVAn tarjottimelta. Lukiokokeiluun lähteville opiskelijoille järjestetään ennen kokeilun alkua TUVAn toteuttamissuunnitelman paikallisen lisäyksen mukainen starttiopintopakso, josta kerrotaan tarkemmin luvussa 4.

Ennen opintojen alkua opiskelija käy lukioon lähettävän opinto-ohjaajan kanssa tutustumassa lukioon, jossa hän suorittaa lukio-opintoja. Tämä vierailu on edellytys lukiokokeilun aloittamiselle ja sen tarkoituksena on lievittää myös opiskelijan mahdollisesti kokemaa jännitystä ja epävarmuutta.

Opintojen aikana lukioon lähettävä opinto-ohjaaja ja lukion opinto-ohjaajat käyvät keskusteluja opintojen sujumisesta ja kannustavat opiskelijoita. Mikäli opiskelija ei saa suoritettua kaikkia opintopakson tehtäviä ja arviointimerkinäksi tulee *osallistunut (O)*, hän saa lukion aineenopettajan tarjoaman avun lisäksi tukea TUVAn opettajilta suorituksen loppuun saattamiseksi.

Kehittämistyö on osoittanut, että lukio-opintojen kokeileminen tarjoaa nuorelle erinomaisia työkaluja tehdä itselleen sopivia päätöksiä toiselle asteelle siirtymisestä. Jotkut opiskelijat toteavat lukio-opintoja TUVA-vuoden aikana kokeiltuaan lukion olevan heille sopimaton vaihtoehto esimerkiksi runsaiden kotitehtävien vuoksi. Heidän suunnitelmansa muuttuvat siten, että vaihtoehtoina on joko suorittaa ammatillinen perustutkinto tai kaksoistutkinto ammattilukiossa. Osalle opiskelijoista lukiokokeilun kipinä sytyttää liekin suunnata lukioon. Heille lukio-opinnot antavat lisämotivaatiota perusopetuksen päättötodistuksen arvosanojen korottamiseen ja vahvistavat päätöstä hakeutua TUVA-vuoden jälkeen lukio-opiskelijoiksi.

Lukion opintojaksojen hyväksytysti suorittaminen tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden aloittaa lukio-opinnot vähitellen TUVA:n aikana. Tämä on tärkeää etenkin silloin, kun opiskelijalla on voimavaroihin liittyviä haasteita. Kun opintoja on suoritettu jo etukäteen, opiskelijan on lisäksi lukion tutkinto-opiskelijana aloitettuaan mahdollista rakentaa kevennetty työjärjestys ainakin opintojen aloitusvaiheeseen. Opiskelija voi tällä tavoin itse määritellä oman hyvinvointinsa ehdoilla, kuinka paljon hän suorittaa lukio-opintoja kussakin periodissa.

3.3 Lukio-opintojen suorittaminen TUVA:ssa

Lukiot tarjoavat TUVA-opiskelijoille opintotarjottimellaan olevia opintojaksoja, joista opiskelija valitsee yhden tai useamman. Opinnot tapahtuvat aidossa ympäristössä lukiolaisten joukossa. Opintojaksot ovat pääsääntöisesti yhden periodin mittaisia, mutta tietyt opintojaksot jakautuvat kahdelle periodille. Tällöin tuvalainen sitoutuu opiskelemaan kahden periodin ajan.

Lukio-opintojakson aikana opiskelija opiskelee yleisimmin sekä luki-
ossa että TUVA-toimipaikassa, sillä tavallisesti TUVA:n ja lukion työjär-
jestykset edellyttävä siirtymistä opiskelupaikasta toiseen opiskelupäi-
vän mittaan. Opiskelija voi myös sovitusti suorittaa lukion tiloissa myös
TUVA-koulutukseen liittyviä itsenäisen työskentelyn tehtäviä, mikä li-
sää opiskelupäivien yhtenäisyyttä ja antaa lisää aikaa keskittyä opiske-
luun.

Jos opiskelija haluaa keskeyttää lukion opintojakson, hän ilmoittaa siitä
lukion aineenopettajalle ja opinto-ohjaajalle sekä TUVA:n omaopetta-
jalle ja lukioon lähettävälle opinto-ohjaajalle. Omaopettaja käy opiske-
lijän kanssa HOKS-keskustelun, jossa opiskelija ja opettaja päivittävät
TUVA-opiskelusuunnitelmaa.

Lukio-opintojakson päätyttyä lukion opintosihteri lähettää TUVA:n lu-
kioon lähettävälle opinto-ohjaajalle opintosuoritusotteen. Opinto-oh-
jaaja välittää sen TUVA-opettajille. Lukio-opinnot kerryttävät TUVA-
viikkoja ja hyväksytysti suoritettu lukion opintojakso lisäksi lukion opin-
topisteitä jatko-opintoja varten.

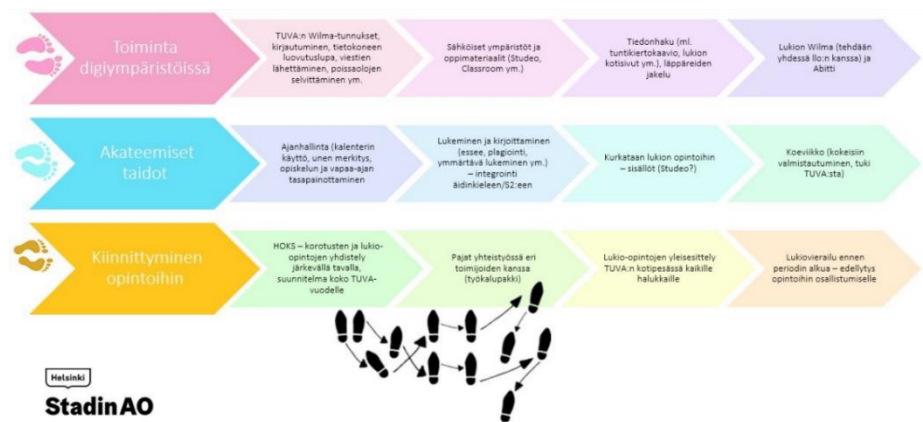
4 Ohjauksen tueksi

4.1 Starttiopintojakso

Starttiopintojakso on syntynyt tarvelähtöisesti helpottamaan lukio-
opintojen aloittamista ja niiden suorittamista TUVA-vuoden aikana.

TUVA:n ensimmäisen toimintavuoden aikana kerätyt kokemukset ja
palautteet kytkettiin Helsingin kaupungin TUVA-koulutuksen toteutus-
suunnitelmaan. Kokonaisuus jaettiin alustavasti teemoiksi, joiden

pohjalta TUVA-opettajille järjestettiin yhteinen kehittämisyöpä. Työpajan jälkeen starttiopintojakso sai lopullisen muotonsa (kuvio 4), jossa lukiokoulutukseen valmentavien opintojen starttiopintojaksolla on kolme teemallista kokonaisuutta: toiminta digiympäristöissä, akateemiset taidot ja kiinnittyminen opintoihin.

Kuvio 4. Starttiopintojaksos rakenne.

Toiminta digiympäristöissä käsittää osa-alueita TUVA:n ja lukion Wilman käytön tavallisimpiin opiskeluarjessa tarvittaviin digitaatioista, esimerkiksi tiedonhaun. *Akateemisiin taitoihin* on sisällytetty niin esseen kirjoittamista kuin ajanhallintaa eli lukio-opintoja edistäviä toimintoja. *Opintoihin kiinnittymisessä* tärkeintä on, että opiskelija sitoutuu TUVA-opiskeluun ja sitä kautta lukio-opintoihin osana TUVA-opintoja.

Tämän yhteiskehittelyn tuloksena tuotetun kehysten avulla lukiokoulutukseen valmentavista opinnoista vastaavien TUVA-opettajien on mahdollista toteuttaa opetusta mahdollisimman yhtenäisellä tavalla oppilaitoksen eri toimipaikoissa. Lisäksi oppilaitoksen TUVA-koulutuksen yhteiselle verkkoalustalle on kerätty tiettyihin starttiopintojaksos alueisiin soveltuvia menetelmiä, joita voidaan tarpeen mukaan

hyödyntää. Näihin kuuluvat esimerkiksi opintoihin kiinnittymistä tukevat työpajat.

4.2 Vuosikello

Vuosikellon avulla voidaan helpottaa yhteistyötä esimerkiksi välttämällä päällekkäisiä toimintoja tai tehostamalla resurssien käyttöä. Vuosikellon muoto määräytyy yleensä sen laatijoiden mieltymysten mukaan. Alla esimerkki Stadin AO:n TUVA-lukio-ohjauksessa luodusta vuosikellosta. Vuosikellossa käydään läpi keskeisimmät lukio-ohjaukseen liittyvät toimenpiteet lukion periodien mukaisesti.

Ennen lukio-opintoja

Omaopettaja ja TUVA-opot kartoittavat lukio-opintoja haluavat opiskelijat.

Lukioon lähetävä opo käy ohjauskeskustelun jokaisen lukioon aikovan kanssa.

Lukion opot pitävät yleisinfon lukio-opinnoista kaikille kiinnostuneille.

Lukioon lähetävä opo ilmoittaa opiskelijat lukioihin.

Omaopettaja huolehtii kannettavat tietokoneet lukioon lähteville.

2. periodi: lukio-opinnot alkavat

Lukioon lähetävä opo käy ohjauskeskustelun jokaisen lukioon aikovan/lukiossa jatkavan kanssa.

Lukioon lähetävä opo ilmoittaa 3. periodissa lukio-opinnot aloittavat lukioihin.

Lukioon lähetävä opo vie opiskelijat pakolliselle tutustumiskäynnille ennen opintojen aloittamista.

Opiskelija valitsee 3. periodin opintojaksot lukioon lähetävän opon ohjauksessa.

Omaopettaja huolehtii tarvittaessa kannettavat tietokoneet lukioon lähteville.

3. periodi alkaa

Lukioon lähetävä opo ilmoittaa omaopettajille opiskelijan 2. periodin lukiosuoritukset ja opettaja muuntaa opinnot TUVA-viikoiksi yhteisen käytännön mukaisesti sekä kirjaa mahdolliset lukio-opinnoissa tehdyt korotukset.

Lukioon lähetävä opo käy palautekeskustelun ja täyttää Forms-kyselyn 2. periodissa lukio-opinnoissa olleiden kanssa.

Lukioon lähetävä opo käy ohjauskeskustelun jokaisen lukio-opintoja tekevän kanssa.

Lukioon lähetävä opo ilmoittaa 4. periodissa lukio-opinnot aloittavat lukioihin.

Opiskelija valitsee 4. periodin opintojaksot lukioon lähetävän opon ohjauksessa.

Lukioon lähetävä opo vie opiskelijat pakolliselle tutustumiskäynnille ennen opintojen aloittamista.

4. periodi alkaa

Lukioon lähetävä opo käy palautekeskustelun ja täyttää Forms-kyselyn kaikilla 3. periodissa lukio-opinnoissa olleille.

Lukioon lähetävä opo ilmoittaa omaopettajille opiskelijan 3. periodin lukiosuoritukset ja opettaja muuntaa opinnot TUVA-viikoiksi yhteisen käytännön mukaisesti sekä kirjaa mahdolliset lukio-opinnoissa tehdyt korotukset.

Lukioon lähetävä opo ilmoittaa 5. periodissa lukio-opinnot aloittavat lukioihin.

Omaopettaja huolehtii tarvittaessa kannettavat tietokoneet lukioon lähteville.

Opiskelija valitsee 5. periodin opintojaksot lukioon lähtevän opon ohjauksessa.

Lukioon lähetävä opo vie opiskelijat pakolliselle tutustumiskäynnille ennen opintojen aloittamista.

Lukioon lähetävä opo käy ohjauskeskustelun jokaisen lukio-opintoja tekevän kanssa.

5. periodi alkaa

Lukioon lähetävä opo käy palautekeskustelun ja täyttää Forms-kyselyn kaikilla 4. periodilla lukio-opinnoissa olleilla.

Lukioon lähetävä opo ilmoittaa omaopettajille opiskelijan 4. periodin lukiosuoritukset ja opettaja muuntaa opinnot TUVA-viikoiksi yhteisen käytännön mukaisesti sekä kirjaa mahdolliset lukio-opinnoissa tehdyt korotukset.

Lukioon lähetävä opo ilmoittaa omaopettajille opiskelijan 5. periodin lukiosuoritukset etupainotteisesti ja opettaja muuntaa opinnot TUVA-viikoiksi yhteisen käytännön mukaisesti.

Lukioshteerit lähettävät opiskelijoiden opintosuoritusotteet lukioon lähetävälle opolle.

4.3 TUVA-lukioyhteistyötarjotin Wilmassa

Hattulantien TUVA-toimipaikassa ja toimipaikan yhteistyölukioissa on mietitty ohjauksessa tarjottavaa TUVA-opiskelijoiden tukea: miten lukio-opinnot olisivat saavutettavampia TUVA-

opiskelijalle. Työvälineeksi on rakennettu lukio-opinnoista oma Wilma-tarjotin TUVA-opiskelijoille. Tarjottimen kokoamisessa ovat olleet Kuvataidelukion ohella mukana Alppilan lukio ja Kallion lukio, jotka kaikki tekevät TUVA-koulutuksen osalta yhteistyötä Hattulantien toimipaikan kanssa klusterissa.

Yhteinen tarjotin on helpottanut lukio-opintojen suunnittelua Stadin ammatti- ja aikuisopiston puolella. Sen on koettu olevan erinomainen väline ohjaukseen ja suunnitteluun TUVA:ssa toimiville ryhmäohjaajille ja opinto-ohjaajille. Opinto-ohjaaja ja TUVA-opiskelija tutustuvat tarjontaan ja miettivät mahdollisia valintoja periodikohtaisesti. Tarjotin on ollut auki vain TUVA-opinto-ohjaajalle, joten opiskelija tekee valinnat yhdessä opinto-ohjaajan kanssa. Tähän päädyttiin siksi, että lukion opintojaksotarjonta on ollut rajallista. Näin on pyritty takaamaan kaikille halukkaille mahdollisuus tutustua lukio-opintoihin ja suorittaa TUVA-vuoden aikana opintojaksoja lukiossa.

Tarjottimelta löytyy opintotarjonta, valinnat tehdään tarjottimeen ja tieto tarjonnasta ja valinnoista jaetaan tarjottimen kautta. Näin monipolvinen viestintä vähenee huomattavasti. Teknisesti tarjotin on tehty Verkkolukion Kurre -alustalle ja jaettu näkymään yli yksikkörajojen.

22 Hattulantien TUVA, lukio-
opintojen tarjotin

TUVA 3. periodi

TUVA 4. periodi

TUVA 5. periodi

Näin tarjotin näkyy opiskelijalle ja opinto-ohjaajalle Wilmassa.

TUVA 4. periodi (Helsingin opetusvirasto / Kaupunkitarjotin)

1: Alppila

UE01.Alppila BI01.Alppila HI01.Alppila FI01.Alppila YH01.Alppila ENA03.Alppila

3: Alppila

KU01.Alppila HI01.Alppila ENA03.Alppila

5: Alppila

KU02.Alppila

6:

GE01.Alppila LI01.Alppila KU01.Alppila GE01.Torkkeli PS01.2Torkkeli UE01.2 Kallio

7:

PS01.Alppila YH01.Alppila TE01.Alppila ENA02.Kallio RUB102.Torkkeli TE01.Torkkeli

8: Kallion ja Torkkelin 4. rivi

TE01.Kallio GE01.Kallio

9: Kallion ja Torkkelin 5. rivi

S202.206 Torkkeli PS01.4 Torkkeli YH01.2 Torkkeli

Näkymä periodikohtaiseen tarjontaan.

4.4 Palaute

TUVA:n aikana lukio-opintoja kokeilevilta opiskelijoilta kerätään palautetta lukio-opintojen eri vaiheissa.

Lukiokokeilun aikana lukioon lähettävä opinto-ohjaaja pitää säännöllisesti yhteyttä opiskelijaan. Yhteydenpidolla pyritään kartoittamaan, miten opiskelija kokee lukio-opiskelun ja opintojen yhdistämisen TUVA-toimipaikassa opiskeluun. Opiskelijat voivat kääntyä sekä lukion

että lukioon lähettävän opinto-ohjaajan puoleen lukio-opintoihin liittyvissä kysymyksissä ja ongelmatilanteissa. On kuitenkin tärkeää, että lukioon lähettävä opinto-ohjaaja pitää opiskelijaan säännöllisesti yhteyttä, jotta keskusteluyhteys ja sitoutuminen opintoihin voivat vahvistua ja kysymykset tulevat varmemmin käsitellyiksi.

Lukiokokeilun päätyttyä lukioon lähettävä opinto-ohjaaja keskustelee opiskelijan kanssa siitä, miten tämä koki lukiossa opiskelun. Keskustelut voidaan käydä sekä yksilö- että ryhmämuotoisina. Palautetta kerätään myös Forms-lomakkeella, joka sisältää sekä monivalinta- että avoimia kysymyksiä.

Palautteen avulla TUVA:ssa suoritettavia lukio-opintoja kehitetään yhteistyössä Stadin AO:n ja Helsingin kaupungin lukioiden kesken, jotta opinnot olisivat opiskelijan kannalta mahdollisimman sujuvat ja mielekkäät.